

בלעם מנסה למצוא פגם

"והיו מכוונים בטומאתם, בדבריהם לקטרג ולהרע לישראל ע"י קטרוגם" (אגרא דכלה בלק "וישלח מלאכים")

"שרצה שקללתו יפעול בהם לרעה, היה צריך להזכיר מקודם את מעשיו ומנהגיו הלא טובים, ועל ידי כן תחול בהם הקללה, דאיך יקללו על לא דבר" (בית יצחק לרב יצחק מוילנא 108)

"בלעם הלך לחפש חסרונות בישראל" (אמרי-אש מוזיץ במדבר שפג)

"הרשע הזה פשפש למצוא איזה חטא ביעקב" (דברי-אברהם טכארעקס (במדבר כב כז)

נסיונות הקטרוג וביטולם

"ויקם בלעם בבוקר וגו', קם בזריזות כדי לקטרג על בני"י שהולך בזריזות אף שלא לצורך מצוה ובני"י מתרשלים במצוות, ובאמת לא היה בזה שום קטרוג כלל, כי לבלעם הרשע סייע יצה"ר משום שעשה נגד רצון השי"ת, לא כן במצוות, היצה"ר מערים עיכובים לרוב" (דברי אברהם. ובאמת ישראל זריזים כג' כד' ברש"י)

ויחבש את אתנו (כב כא) – וברש"י "מכאן שהשנאה מקלקלת את השורה, שחבש הוא בעצמו. אמר הקב"ה: רשע כבר קדמך אברהם אביהם שנאמר (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר ויחבוש את חמורו"

"א"י במדרש ויחבש את אתונו אמר הקב"ה תבא חבישה ותעמוד על חבישה, כבר קדם אברהם אבינו ע"ה ויחבוש את חמורו לעקידה ע"ש. וקשה למה הוצרכו לדרוש זה נגד הרשע שאמר לעקור אומה שלימה?! וי"ל כי על ידי שנתקלקל אצלו השורה ומיהר לחבוש בעצמו את חמורו על ידי ריצה לדבר עבירה נוצר קטרוג על בני ישראל שלא מצינו שיתעוררו בני ישראל בהתלהבות דומה לעבודת השי"ת, לכן הוצרכו לתרץ שכבר קדמו אברהם אבינו ע"ה לחבוש בעצמו לעבודת השי"ת" (חידושי הרי"ם) ובדברי אברהם, עמונה - עלי קטיף 154)

חטא העגל

"וישת אל המדבר פניו" (במדבר כד א) – וברש"י "כתרגומו", כנראה ע"פ גירסת התרגום "וחזא בלעם ארי תקין קדם יי לברכא ית ישראל ולא הליך כזמן בזמן אלהן לקדמות נחשיא ושוי לקבל עגלא דעבדו ישראל במדברא אפוחי" ולא ע"פ הגירסה "וחזא בלעם ארי תקין קדם יי לברכא ית ישראל ולא הליך כזמן בזמן אלהן לקדמות נחשיא ושוי למדברא אפוחי" (ושמחתי בדברי הרמב"ן)

"שבלק ביקש שיקלל בלעם את ישראל עי"ז שיעורר עליהם קטרוג מחטא העגל, ובכך יהא מקום שתחול הקללה וכמשי"כ התרגום עה"פ (כד' א') "וישת אל המדבר פניו – ושוי לקבל עגלא דעבד ישראל במדברא" "שבלק ביקש שיקלל בלעם את ישראל ע"י זה שיעורר עליהם קטרוג מחטא העגל, ובכך יהא מקום שתחול הקללה" (בצילא פנחס תשסח ד, פנחס תשס"ט ג' פנחס תשע כב)

"בנה לי בזה" (כג א) "לי לצרכי. בנה שאוכל בזה לקטרג עליהם. וכוונתם לקטרג לצד כי גם בהם יש עובדי ע"ז. אלא לצד שיש להם זכות אבות. וכח זכות אבות מה שבנו שבעה מזבחות. ואנן נערוך נגד כולם. שהם סברו שזה כל זכותם של אבות. ובזה יקלקל זכות אבות ובזה יהיה יכולים לקטרג הללו עו"ז מה בין אלו לאלו" (דברי אברהם במדבר כג ו)

"לכה ארה לי יעקב" (כג ז) "בח' יעקב, ולכה זועמה - על בח' ישראל. לצד שהם כווננו על שבט דן הם עובדי ע"ז יוכל לקלל אותם והם בח' יעקב ושאר הם בחירת ישראל, יוכל לעורר עליהם זעם על שלא מחו בבני דן" (דברי אברהם במדבר כג ז)

שבעת המזבחות (כג ד) ברש"י "שבעה מזבחות ערכתי אין כתיב כאן אלא את שבעת המזבחות אמר לפניו אבותיהם של אלו בנו לפניך שבעה מזבחות ואני ערכתי כנגד כולן אברהם בנה ארבעה (בראשית יב) ויבן שם מזבח לה' הנראה אליו (שם) ויעתק משם ההרה וגוי' (שם יג) ויאהל אברהם וגוי' ואחד בהר המוריה - ויצחק בנה אחד (שם כו) ויבן שם מזבח וגוי' ויכרו שם עבדי יצחק באר. ויעקב בנה שתיים אחד בשכם ואחד בבית אל: ואעל פר ואיל במזבח - ואברהם לא העלה אלא איל אחד"

שתי אחיות

שרו של עשיו נאבק ביעקב ויגע בכף ירכו, שרצה לערער על הברכות ביקש לעורר הקטרוג בכף ירכו במה שפגם בלקיחת ב' אחיות (בצילא שמות תשי"ע ו')

אפס קצהו תראה וכולו לא תראה

"כשהם יחד לא תראה חסרון" (הגדה של פסח מוזיקץ קא אמרי שאול קפא)
"...וכשקילל בקללה זו אל כלל ישראל אי-אפשר שתחול עליהם קללתו, כי כלל ישראל הוא נחמד ונעים אצל הבורא... ולכן הערים בלק שילך למקום אחר אשר משם אפס קצהו יראה ועל מקצתם יהיה מקום לקללתו לחול" (קדושת ציון באבוב קפז ובצילא דמהמנותא מסעי תשס"ח ה)
"וירא משם קצה העם. אמר משם. וגם למה צריך ליראות. ונראה על פי תרגום יונתן וז"ל ותמא מתמן משריין דדן דמהלכין בקצת עמא. והענין דהרשעים האלה חפשו אחר עוונות ישראל לקטרג עליהם ובוה יתנו לו רשות לקלל. ולזה ויעלהו במות בעל וירא משם מן מעשים דשם בבמת בעל, הוא בקצה העם, ולזה אמר". (דברי אברהם במדבר כב מא) (וראה אמרי-שפר לרב שפירא קפ, בהבדל שבין שתי הנבואות שרואה קצה העם)

"מברכותיו של אותה רשע אתה למד מה רצה לקלל" (סנהדרין ק"ה: מובא ברש"י במדבר כד ו')

לסתום פי המקטרג

"המקטרג הנולד מן העברה, הוא עומד ומקטרג עד אשר יתבטל ע"י תשובת החוטא או עכ"פ אם לא יתבטל אז עכ"פ איזה צדיק יגרום לסכור פיו של המקטרג" (אגרא דכלה, מטות "נקום נקמת" 150)
נדרשים ללימוד זכות בעקבות כל מעשה שלנו או של אוה"ע להבדיל.

- דמא בן נתינה (חידושי הרי"ם לגמ' קידושין, אוהל תורה קוצק חוקת)
- אירוח אולפנת עפרה (עלי קטיף 144)
- שריפת בתי הכנסת (עלי קטיף 136)